

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem v právní věci

žalobce: **L. J.**
bytem X

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 10. 2019, č.j. X, ve věci zamítnutí žádosti o invalidní důchod,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 17. 10. 2019, č.j. X **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

- I. **Vymezení věci**

1. Žalobce brojil svou žalobou proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 10. 2019, č.j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty námitky proti prvostupňovému rozhodnutí žalované ze dne 2. 8. 2019, č.j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byla podle ustanovení § 38 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“) zamítnuta žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu z důvodu nesplnění podmínek.
2. Podkladem prvostupňového rozhodnutí byl posudek o invaliditě OSSZ Vyškov ze dne 17. 7. 2019, podle kterého není žalobce invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost poklesla jenom o 30%. Novým posudkem o invaliditě žalované ze dne 10. 10. 2019 bylo zjištěno, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dle § 26 ZDP, ale nejedná se u něj o invaliditu dle § 39 odst. 1 ZDP, neboť míra poklesu pracovní schopnosti činí 30%. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V (duševní poruchy a poruchy chování), položce 5 b (poruchy neurotické, vyvolané stresem a psychosomatické poruchy, úzkostné a fóbické poruchy, generalizovaná úzkostná porucha, sociální fobie, specifické fobie, smíšené úzkostně depresivní stavy, smíšené úzkostně-depresivní poruchy, obsedantně kompulzivní, porucha, reakce na závažný stres a poruchy, přizpůsobení, posttraumatická stresová porucha, disociativní porucha, porucha somatoformní, neurastenie - lehké postižení, narušení sociálních kontaktů a vazeb, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi) přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen vyhl. č. 359/2009 Sb.), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 15- 20%. S ohledem na průběh onemocnění, dosavadní léčbu i rozsah objektivního nálezu byla míra poklesu stanovena na horní hranici, tj. 20%. Pro další zdravotní postižení se ve smyslu § 3 odst. 1 vyhl. č. 359/2009 Sb. zvyšuje stanovená základní hodnota o dalších maximálně možných 10% bodů a celkově činí 30%. V tomto hodnocení je přihlédnuto i k pracovní profesi účastníka řízení, který pracoval nejdelší dobu jako zámečnický a také k tomu, že již dlouhodobě nepracuje.

II. Žaloba a její doplnění

3. Žalobce především uvedl, že už v roce 2014 podával žádost o invalidní důchod, přičemž posudková lékařka mu oznámila, že psychiatrii nenavštěvoval 1 rok, jinak by invalidní důchod dostal. Poradila mu, aby požádal za rok. Požádal v roce 2019, byl však znovu odmítnut.
4. Žalobce dále uvedl, že od 16 let má potíže s otoky kotníků a achilovek. Od roku 1994 pak u něj začaly potíže s kolenními klouby, které přetrvávají dodnes. 300 dnů v roce má otoky a silné bolesti, které řeší požíváním velkého množství léků na utišení silných bolestí. Z těchto důvodů nemůže sehnat odpovídající práci. V roce 2000 byl vyhozen z úřadu práce, neboť odmítl práci, což však nebyla pravda. Ještě před tím mu byla nabízena psychiatrie, ústavní léčba a invalidní důchod.
5. Posouzení lékařky žalované považuje žalobce za nesprávné, neboť nevychází z dostatečných podkladů. Nebyla provedena magnetická rezonance ani CT vyšetření. Požádal proto o řádné vyšetření kotníků, achilovek, kolenních a kyčelních kloubů, levého loketního kloubu a páteře. Dle jeho názoru bude zjištěno, že měl již dávno podstoupit menší operace, přičemž nyní už bude nutná výměna kloubů. Rovněž zmínil nekvalitní

ortopedickou léčbu. Přidávají se i potíže s rameny. Rovněž měl zlomený kotník, který mu špatně srostl. Vyšetření psychického stavu nepotřebuje, neboť lékařka jej udržuje dobrými léky, ale i přesto jej chce poslat do léčebny, aby si odpočinul. Hospitalizaci mohl přitom využít již v roce 2000.

6. Zdůraznil, že již více než 20 let nežije plnohodnotný život, má silné bolesti. Pokud však trpíte silnými bolestmi bez přítomnosti otoku, jedná se dle lékařů o simulaci. Dále žalobce popisuje svoje zkušenosti s jednotlivými lékaři.

III. Vyjádření žalované

7. Žalovaná ve svém vyjádření zejména shrnula posudek vypracovaný žalovaným. Žalobce však namítá nesprávnost posouzení svého zdravotního stavu, a tudíž žalovaná navrhuje jeho přezkoumání PK MPSV, která posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění.

IV. Replika žalobce a další podání

8. Žalobce v replice ze dne 12. 4. 2020 především uvedl, že jeho zdravotní stav se zhoršuje a neustále mu otékají klouby. Rovněž má potíže s páteří a jeho nervový stav je špatný. Ve stolici se mu objevuje krev a bolí ho žaludek na pravé straně. Aktuálně je levý loketní kloub silně zánětový, nemůže ho narovnat, stejně tak nenatáhne oba kolenní klouby. Stěží ujde pár kroků, má silné bolesti achilovek. Má bolesti na hrudi, hlavy, srdce. Bolest pod levou paží mu vystřeluje do prsou. Na psychiatrii chodí už od 80 let minulého století. Míval silné deprese, několikrát mu byla nabídnuta psychiatrická léčebna. Žalobce však zatím léčebnu odmítá a léčí se doma.
9. V řadě dalších podání žalobce především popisoval svůj nepříznivý zdravotní stav, silné bolesti, psychické obtíže a návštěvy lékařů.

V. Jednání před soudem

10. Žalobce se z nařízeného jednání omluvil.
11. Zástupkyně žalované navrhla, aby bylo rozhodnuto v souladu s předloženým posudkem PK MPSV s tím, že žádné další návrhy na doplnění dokazování nevznesla.
12. Soud provedl při jednání dokazování posudkem PK MPSV ze dne 28. 7. 2020.

VI. Posouzení věci krajským soudem

13. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

14. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v ustanovení § 39 ZDP, které ve znění platném a účinném po 31. 12. 2009 upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován.
15. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, čj. 6 Ads 99/2011-43, přístupný na www.nssoud.cz).
16. Náležitosti posudku upravuje s účinností od 1. 1. 2010 v ustanovení § 7 vyhláška č. 359/2009 Sb. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, procentní míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitosti posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. Jde-li přitom alespoň o invaliditu I. či II. stupně (tedy pokles pracovní schopnosti v rozmezí nejméně o 35%, avšak nejvíce o 69 %), musí posudek obsahovat rovněž tzv. pracovní rekomandaci, tedy doporučení stran vhodného

druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srv. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, čj. 4 Ads 19/2012-18, přístupný na www.nssoud.cz).

17. Krajský soud doplnil dokazování posudkem PK MPSV ze dne 28. 7. 2020. Krajský soud především shledal, že předmětný posudek má všechny formální náležitosti ve smyslu ustanovení § 7 vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž PK MPSV zasedala v řádném složení a jejím členem byl lékař z oboru psychiatrie. Obsahově krajský soud shledal, že předmětný posudek vycházel z úplné zdravotnické dokumentace. Krajský soud považuje tento posudek za úplný a přesvědčivý ve smyslu ustálené judikatury.
18. V **posudkovém hodnocení** PK MPSV je mj. uveden diagnostický souhrn potíží žalobce, přičemž se jedná o: 1) Smíšená úzkostná a depresivní porucha s významnou situační složkou, 2) Somatoformní porucha sups., 3) Hypochondrická porucha v anam., 4) Coxartrosis bilat incip., 5) Gonartrosis II st. bilat. hybnost S-0-0-110, 6) Arthroza hlezen II. st., 7) VAS C. Th. a L páteře se středně těžkou poruchou dynamiky celé páteře, CB, sy a oboustranně lumboischialgie. V **posudkovém zhodnocení** je dále uvedeno, *žalobce trpí zdravotními potížemi vyplývajícími z onemocnění (postižení) uvedených v diagnostickém souhrnu. Žalobce pracoval jako zámečnický. V popředí potíží je zejména smíšená úzkostně depresivní porucha s významnou situační složkou, somatoformní porucha susp., hypochondrická porucha. Dle psychiatrie (4/2019) je lucidní, orientovaný správně, spolupracuje, spontánně hovorný, pozornost koncentrována na somatické obtíže – algie, polymorfní stesky, susp. dle popisu i panické ataky, zvýšená autoobservace, v anam. hypochondrismy, sklon k anxióznímu prožívání., neurasten.symptomat. – poruchy spánku, zvýšená hladina intrapsych. tenze a nervozita, únava, hypoergie, subdrese až depresivní prožívání s nezájmem a hypohedonií při dlouhodobém stresu, bez suicid. tend, bez poruch vnímání, myšlení souvislé, logické bez kvalitativních poruch, nihil psychot., tížívá životní situace – stresující finanční problémy – dluhy, exekuce, vystěhování z domu. Dg. Smíšená úzkostná a depresivní porucha s významnou situační složkou, úzkostná porucha s panickými atakami, neurastenie, somatoformní porucha susp. hypochondrická porucha v anam. FA: Olwexya, Rivotril. Dále je dle ortopedie (5/2019) popisováno levé koleno s mírným otokem, palpačně citlivé. S 0-0-100 (v 6/2020 provedena punkce výpotku). Žalobce je orientován místem, časem, osobou, situací, je přiměřeně komunikace, není popisována porucha intelektu či paměti. Není popisována zjevněji narušená orientace zrakem či sluchem. Kardiopulmonálně je kompenzovaná, nejsou uváděny zjevnější zažívací obtíže ani inkontinence. Na páteři je popisován VAS C, Th i L. páteře (bolesti páteře v celém rozsahu) se středně těžkou poruchou dynamiky celé páteře, CB sy a oboustranně lumboischialgie (neurologické komplikace – dráždění nervových kořenů, šíření bolesti do končetin). Na horních ani dolních končetinách není popisována paretické symptomatologie (ochrnutí). Je schopen samostatné chůze, při chůzi nepoužívá kompenzační pomůcky. PK dospěla k závěru, že nepříznivý zdravotní stav žalobce odpovídá prvnímu stupni invalidity od 10. 4. 2019 (datum psychiatrického nálezu). Za předpokladu uznání invalidity II. stupně lze zdravotní stav považovat za stabilizovaný. Za stejných podmínek je žalobce na svůj stav adaptován. Žalobce není schopen vykonávat práce duševně či fyzicky náročnější. S uvedenými omezeními je schopen vykonávat jednodušší práce na částečný pracovní úvazek a za stejných podmínek je i schopen rekvalifikace na nové povolání. V **posudkovém závěru** je především uvedeno, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dle § 26 ZDP. Dle přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb. je rozhodujícím onemocněním nejvíce snižující pracovní schopnost onemocnění uvedené v kapitole V. (duševní poruchy a poruchy chování), položce 5 c. Jedná se o středně těžké*

funkční postižení s poklesem pracovní schopnosti o 35%. PK pak horní hranici procentního rozmezí příslušné položky z důvodu tíže samotného rozhodného postižení. V této souvislosti bere v úvahu i vzdělání žalobce a výkon stávajícího i předchozího povolání. Vzhledem k ostatním onemocněním PK spatřuje důvod k navýšení míry poklesu pracovní schopnosti dle § 3 citované vyhlášky o 10%. Míra poklesu pracovní schopnosti tak celkově činí 45%. Dle § 39 ZDP se jedná o invaliditu prvního stupně s tím, že platnost je stanovena trvale.

19. Krajský soud tedy považuje posudkové hodnocení PK MPSV v Brně za úplné a přesvědčivé, neboť komplexně zhodnotilo zdravotní postižení žalobce. Krajský soud tak považuje skutkový stav doplněný předmětným posudkem PK MPSV za řádně zjištěný a úplný. Vzhledem k tomu pak bylo třeba dát žalobci za pravdu v jeho žalobních námitkách, neboť provedeným dokazováním se zjistilo, že žalobce skutečně k datu vydání napadeného rozhodnutí bylo třeba považovat za invalidního v prvním stupni, neboť jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 35 %, přičemž však nedosahovala více, než 49%. Nejednalo se však o invaliditu druhého nebo třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) nebo c) ZDP. Krajský soud shledal, že napadené rozhodnutí, jímž bylo potvrzeno zamítnutí žádosti žalobce o přiznání invalidního důchodu, bylo vydáno na základě nedostatečně a nesprávně zjištěného skutkového stavu, a zrušil ho tak výrokem I. tohoto rozsudku ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
20. V dalším řízení je žalovaná povinna vydat ve věci přiznání invalidního důchodu žalobce nové rozhodnutí o jeho námitkách ve smyslu § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu. Žalovaná bude v dalším řízení o invalidním důchodu vázána skutkovým stavem zjištěným na základě provedeného dokazování v tomto soudním řízení (§ 78 odst. 6 s.ř.s.) a bude z něho vycházet při novém posouzení žádosti o přiznání invalidního důchodu žalobce.
21. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaná nebyla ve věci úspěšná, a tudíž právo na náhradu nákladů řízení nemá. Žalobce měl sice ve věci úspěch, avšak náhradu nákladů řízení nepožadoval.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 25. listopadu 2021

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.